Gemeente Hoorn
GEMEENTEBLAD
Officiële uitgave van gemeente Hoorn.
Nr. 25012
25 maart
2015

Referendumverordening 2015 Gemeente Hoorn

Zaaknummer: 1125169

De Raad van de gemeente Hoorn;
- gelezen het voorstel van het Presidium van :
- gelezen het advies van de algemene raadscommissie van ;

besluit
de referendumverordening 2015 gemeente Hoorn vast te stellen
tekst van de verordening:

HOOFDSTUK I. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

a. referendum: een volksstemming onder de kiezers van de gemeente Hoorn over een genomen raadsbesluit;
b. kiezer: de persoon die krachtens de kieswet kiesgerechtigd is voor de raad op de dag dat het besluit tot het houden van een referendum is genomen;
c. kiesdeler: de bij de laatstgehouden verkiezing voor de raad vastgestelde kiesdeler.
d. het college: het college van Burgemeester & Wethouders

Toelichting Artikel 1.

Hierin staat de formele basis van de gebruikte termen waaruit blijkt: een referendum waar de gemeente Hoorn voor kiest, gaat over een genomen raadsbesluit. De stemming vindt plaats onder kiesgerechtigden en de kiesdeler is die van de laatst gehouden verkiezingen. Diegenen die kiesgerechtigd zijn, zijn ook gerechtigd om een verzoek in te dienen bij de raad.

Artikel 2. Termijnen

Op de in deze verordening vermelde termijnen is de Algemene Termijnenwet van toepassing.

Toelichting Artikel 2.

De bedoeling van de regel is onder meer rekening te houden met officiële zon- en feestdagen.

Artikel 3. Onderwerpen waarover een referendum gehouden kan worden; uitzonderingen

1. Onderwerp van een referendum kunnen alleen raadsbesluiten zijn.
2. Een referendum kan in elk geval niet worden gehouden over raadsbesluiten:
   a. waarin beslist wordt door de raad als beroepsorgaan;
   b. tot het voeren van rechtsgedingen;
   c. met betrekking tot personen (zoals benoemingen, ontslagen, schorsingen, schenkingen, beloningen, erkenningen en kwijtscheldingen), en met betrekking tot geldelijke voorzieningen voor ambtsdragers en hun nabestaanden;
   d. inhoudende, het voor kennisgeving aannemen van stukken;
   e. tot het vaststellen en/of wijzigen van de begroting en/of de rekening;
   f. tot het vaststellen van gemeentelijke tarieven en belastingen;
   g. die betrekking hebben op de organisatie van het gemeentelijk apparaat;
   h. waarvan de inwerkingtreding of uitvoering niet kan worden uitgesteld, vanwege de er mee gemoeide spoedeisende gemeentelijke belangen;
   i. waarin de gemeente als onderhandelingspartner - in haar privaatrechtelijke deelname aan maatschappelijke processen - is opgetreden en het op voorhand respecteren van de uitkomst van een referendum haar betrouwbaarheid als onderhandelingspartner in het geding brengt;
   j. ter uitvoering van een besluit van een hoger bestuursorgaan waaromtrent de Raad geen beleidsvrijheid heeft;
   k. welke naar het oordeel van de Raad hun grondslag vinden in een eerder genomen beslissing waarover een referendum gehouden is of gehouden kon worden;
   l. waarbij het belang van het referendum niet opweegt tegen de verantwoordelijkheid van de raad voor kwetsbare groepen en hun plaats in de samenleving;

m. in het kader van deze verordening.

3. Onverminderd het in het vorige lid onder k gestelde kan ten aanzien van een bestemmingsplan (of in een bestemmingsplanprocedure zoals genoemd in de Wet op de ruimtelijke ordening) uitsluitend een referendum worden gehouden tegen het raadsbesluit tot vaststelling van het eindverslag van overleg en inspraak van een voorontwerp bestemmingsplan.

Toelichting Artikel 3.
De uitzonderingsgronden kunnen direct leiden tot een afwijzing van een kennisgeving door de raad. In het voortraject kan de griffie of kunnen politieke partijen initiatiefnemers wijzen op de formele regels. Het model in de bijlage zal initiatiefnemers ook helpen om te voldoen aan de formele basiseisen. In lid 3 staat een afzonderlijke bepaling in bestemmingsplanprocedures, die al van een zorgvuldige wettelijke zienswijze-procedure zijn voorzien. In die procedures is het zaak zo vroeg mogelijk in het proces een referendum te houden.

HOOFDSTUK II. PROCEDUREREGELING HET HOUDEN VAN EEN REFERENDUM

Artikel 4. Initiatief bij kiezers
Het initiatief voor het houden van een referendum ligt bij de kiezers.

Toelichting Artikel 4.
Deze voorwaarde sluit uit dat in Hoorn het initiatief vanuit de raad zelf komt. Het zou ook vreemd zijn om als raad een eigen bij meerderheid genomen besluit achteraf correctief te willen laten beoordelen door kiezers. Logischer is dan om dit van tevoren te doen, dus niet-correctief. Debat over introductie van andere vormen van referenda is nog gaande.

Artikel 5. Kennisgeving
1. Een verzoek om een referendum te houden wordt voorafgegaan door een schriftelijke kennisgeving aan de raad.
2. De kennisgeving moet tenminste twee dagen voor de dag van de raadsvergadering waarin het desbetreffende raadsbesluit behandeld wordt bij de voorzitter van die vergadering worden ingediend.
3. Indien de kennisgeving wordt gedaan door de kiezers dient deze aan de volgende vereisten te voldoen:
   a. de kennisgeving moet worden gedaan door een aantal kiezers dat overeenkomst met tenminste vijf procent van de kiesdeler;
   b. de kennisgeving dient vergezeld te gaan van een in de bijlage bij deze verordening gevoegde model-lijst met handtekeningen van de betrokken kiezers, waarbij naast iedere handtekening de naam, de geboortedatum, het adres en de woonplaats van iedere kiezer vermeld moet zijn;
   c. de kennisgeving moet gedateerd zijn en vermelden welk raadsbesluit het betreft.

Toelichting Artikel 5.
Er moet een 'schriftelijke kennisgeving' tijdig bij de raad komen. Dit kan ook een digitale scan zijn van de ingevulde documenten uit de bijlage -mits maar vastgesteld kan worden wie steun betuigen. Er zal een check plaatsvinden op de geldigheid van de gegeven handtekeningen. De regel in dit artikel over vijf procent steunbetuigingen, bij een kiesdeler van 829 (2014) levert op dat verzoekers tenminste 41 handtekeningen moeten ophalen. Dit is een belangrijke eerste formele drempel die gehaald moet worden en die aanduidt dat er breder steun is voor het aanvechten van een raadsbesluit.

Artikel 6. Beslissing na kennisgeving
Indien in de in lid 2 van artikel 5 bedoelde vergadering blijkt, dat de kennisgeving aan de gestelde eisen voldoet en tevens voldaan wordt aan het gestelde in artikel 3, dan constateert de raad in dezelfde vergadering dat voldaan wordt aan de voorwaarden voor het houden van een referendum. De werking van het raadsbesluit waartegen het referendum zich richt wordt opgeschort totdat een besluit als bedoeld in artikel 7 lid 4 is genomen.

Toelichting Artikel 6.
De kennisgeving met het verzoek wordt ten eerste getoetst aan de formele vereisten van artikel 5. vervolgens wordt ook gekeken naar de in artikel 3 vastgestelde uitzonderingsgronden. Als er geen uitzonderingsgrond geldt en aan de formele eisen wordt voldaan, dan schort de raad de werking van het bestreden raadsbesluit tijdelijk op.

Artikel 7. Definitief verzoek

1. Een definitief verzoek moet worden ingediend uiterlijk 9 weken na de beslissing op de kennisgeving, door een aantal kiezers dat ten minste gelijk is aan twee maal de kiesdeler.
2. Artikel 5 lid 3 sub b en c is van overeenkomstige toepassing.
3. Voor de berekening van het in lid 1 genoemde aantal wordt het aantal dat bij de kennisgeving is ingediend mede in aanmerking genomen.
4. De raad beslist binnen vier weken na afloop van de in lid 1 genoemde termijn, dan wel in het geval de raad met zomerreces is in de eerstvolgende vergadering volgend op dat reces, omtrent de inwilliging van het definitieve verzoek. Hij wijst het verzoek in elk geval af, indien niet aan de in lid 1 genoemde vereisten en aan het gestelde in artikel 3 is voldaan.

Toelichting Artikel 7.

De procedure neergelegd in artikel 7 vergt een totaal van 2 x 829 (2014) = 1658 ondersteunende handtekeningen. Initiatiefnemers hebben negen weken om dit bij elkaar te krijgen. Ook hier gelden de (formele) vereisten en uitzonderingen zoals hierboven bij artikel 3, 5 en 6 genoemd.

Artikel 8. Het houden van een referendum

1. Het referendum wordt gehouden binnen 12 weken nadat het definitieve verzoek is ingewilligd.
2. Indien binnen zes maanden na inwilliging van het definitieve verzoek een algemene verkiezing zal worden gehouden, dan kan de gemeenteraad bepalen, dat de in lid 1 genoemde termijn zal worden verlengd, zodat de stemming voor het referendum op dezelfde dag als die algemene verkiezing gehouden kan worden.
3. Bij het vaststellen van de datum waarop het referendum zal worden gehouden, wordt rekening gehouden met de binnen de gemeente Hoorn vastgestelde vakanties zoals die gelden voor het basis- en voortgezet onderwijs, met dien verstande dat het tijdvak tussen het einde van die vakanties en de datum waarop het referendum gehouden zal worden tenminste twee weken zal omvatten.

Toelichting Artikel 8.

Een referendum moet niet te lang blijven liggen, ook niet omdat het geschorste raadsbesluit nog altijd wacht op uitvoering. Anderzijds moet er tijd voldoende zijn voor een grondige voorbereiding. Omdat de organisatie van een referendum een kostbare zaak is, ligt aansluiting bij reguliere verkiezingen voor de hand. Dit artikelopent de mogelijkheid daartoe.

Artikel 9. De stemming

1. Het college is belast met de voorbereiding en uitvoering van het referendum. De bepalingen van de Kieswet en het Kiesbesluit zijn op de gang van zaken bi] het referendum van overeenkomstige toepassing.
2. Stemgerechtigd zijn diegenen die op de drieënveertigste dag vóór het tijdstip van het referendum kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad.
3. Aan de stemgerechtigden wordt uitsluitend de vraag voorgelegd of zij vóór of tegen zijn.
4. Het college stelt nadere vormvoorschriften vast waaraan het stembiljet moet voldoen.
5. De uitslag van de stemming wordt berekend op basis van de gewone meerderheid van het totaal uitgebrachte aantal geldige stemmen.

Toelichting Artikel 9.

In dit artikel krijgt het college de bevoegdheid de feitelijke uitvoering ter hand te nemen. Ook geeft het een beperking over de vraagstelling die aan de kiezers wordt voorgelegd. Er kunnen dus geen keuzescenario's of alternatieven worden voorgelegd.

Artikel 10. De geldigheid van het referendum

Het referendum wordt als geldig beschouwd, indien het totaal aantal uitgebrachte stemmen tenminste veertig procent bedraagt van het aantal stemgerechtigden.

Toelichting Artikel 10.

De geldigheid van een referendum zegt niets over het feit of de uitslag door de raad wordt overgenomen of niet. Ook een niet-geldig verklaard referendum kan leiden tot een ander besluit door de gemeenteraad over de inwerkingtreding van het geschorste raadsbesluit. Er kan bijvoorbeeld bijgestuurd worden op onderdelen van het besluit. Maar de raad kan uiteraard wel besluiten dat de opkomst dermate laag was, dat de geldigheid van een referendum ontbreekt en dat de consequentie moet zijn dat er onvoldoende steun is voor het tegenhouden van het genomen raadsbesluit. De conclusie hierover is aan de raad.

HOOFDSTUK III. Slotbepalingen

Artikel 11. Inwerkingtreding nieuwe referendumverordening en intrekken oude verordening

De Referendumverordening 2015 gemeente Hoorn treedt in werking op de dag na publicatie in het Gemeenteblad, de Referendumverordening 1996 en de Eerste wijziging van de referendumverordening uit 1997 worden gelijktijdig ingetrokken.